

OSA
III

Jokaisenoikeudet
Satumaiset suutarit

nektaria

Tässä Satumaiset Suutarit kirjan kolmannessa osassa, Jokaisenoikeuksia, esitellään muutama yksinkertainen nahktyö, joiden valmistamista voi kokeilla kotona.

Ohjeet ovat tarkoitettut vasta-alkajille.

www.nektaria.fi

© Nektaria ry, Susanna Ruuhilahti ja muut tekijät

Taitto Juha Kilpiä, Nektaria ry

Kustantaja Nektaria ry

ISBN 978-952-69343-2-7

Teos on saanut tukea Emil Aaltosen Muistorahastosta.

Satu Puustisen nahkalaukku “aakkoset”

Nahka, elokologinen ja kestävä materiaali

Aloita hyvällä etukäteissuunnittelulla

Huolelliset esityöt kiittävät sinua lopussa

Katsothan kahdesti, niin ompelit vain kerran

Aloita aina; pikkuosat kiinni ensin!

Liitä tukikankaat, teipit, soljet, remmit, nepit

Aina tukiteippi tai vahvike alle , jos/kun nahka venyy

Uusi kaava? Tee ensin testiversio eli proto!

Kohdista kappaleet tarkasti

Kiinnitä tikillä, jonka pituus on noin 3-3.5

Usko itseesi. Sinä osaat ja pystyt!

Satu Puustisen metallikehyslaukku

Metallikehyslaukku, kukkarolaukku, nipsulukkolaukku; rakkaalla lapsella on monta nimeä!

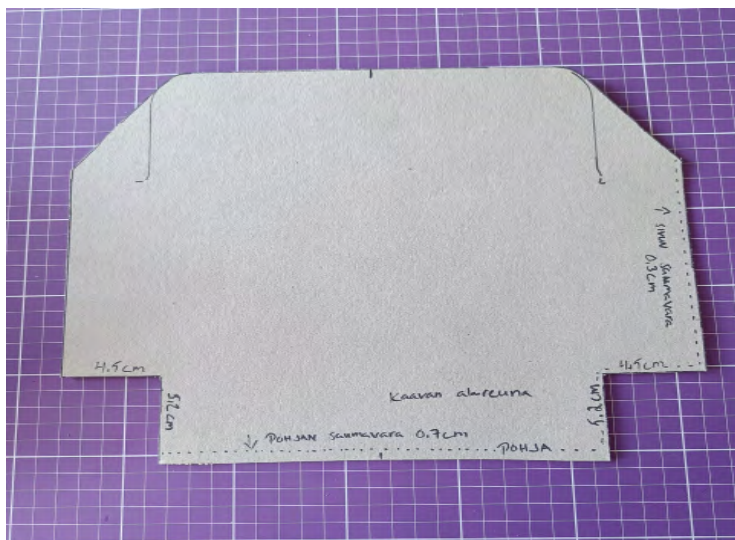
Tämä aikaa kestävä ikisuokikki on helppo valmistaa itsekin. Tässä sinulle yksi tapa mitoittaa ja valmistaa laukku kaavan piirtämisestä alkaen. Ensimmäisiin kokeiluihin ei kannata uhrata sitä kaikkein parasta, hartaudella hillottua nahkaa, vaan tehdä ensimmäiset versiot vaikka ihan purkunahasta. Itse käytin tässä projektissa kirpparin ilmaiskasasta löytynyttä nahkatakkia. Vuorina perus lakanavahvuista puuvillaa, johon silitin tukikankaan tuomaan laukulle ryhtiä. Lukkokehys on kokoa 21x 7 cm.

Kaavan piirtäminen

1. Helpointa on käyttää ruutupaperia. Piirrä lukkokehys paperille, merkkää lukon keskikohta piirroksen.

2. Lisää lukon sivuille kaavaan väljyyttä, muuten valmis pussukka ei avaudu riittävästi. Kaavan leveyden ja sivun korkeuden pitää täsmätä lukon mittojen kanssa. (+saumavarat!) Laukussa sopiva väljyys on noin 2-3 cm.

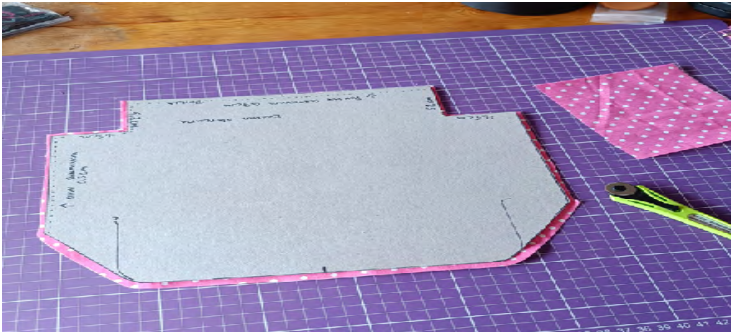
3. Piirrä laukun kaava haluamaasi korkeuteen ja leveyteen. Riittää kun piirrät toisen puolen ja taitat kaavan keskilinjaa pitkin, näin saat symmetriset puolet laukkuusi. Lisää saumavarat. Merkkää kaavaasi saranan kohta.

4. Jos sinulla on täysin uusi lukko koko ja materiaali, jota et ole ennen käyttänyt suosittelen tekemään nopean “proto-version”, jolla on helppo testata kaavan sopivuutta lukkoon (esim. nahka vs. kangas).

Laukun leikkaaminen ja tukikankaat

5. Leikkaa haluamastasi kankaasta vuorin kappaleet; etu- ja takakappale sekä mahdollinen tasku ja avainnauha. Lisää vuoriin saumavaroja reilummin kuin nahalle, noin 0.4 mm enemmän sivuille ja yläreunaan ja lukon osalle yksi sentti.

Leikkaa vastaavat osat nahkatakista haluamastasi kohdasta. Leikkaa myös etu ja takakappaleisiin tukikankaat.

6. Silitä tukikankaat vuorikappaleisiin.

Ompelu ja kasaus

7. Ompele laukun osat valmiiksi. Päälliosat oikeat puolet vastakkain, ompele ensin pohjan sauma 7 mm saumavaralla. Avaa ommeltu sauma ja liimaa saumavarat auki esim. kontaktiliimaa apuna käyttäen. Seuraavaksi sivut sarananmerkkiin asti ja lopuksi pohjan kulmasaumot, molemmat 3 mm saumavaroin. Käännä laukku oikeinpäin ja tarkista, että saumat ovat siistit.

8. Ompele vuori. Kiinnitä ensin tasku, avainnauha ja mahdollinen ompelumerkki paikoilleen. Kasaa kuten päällinen, mutta pohjan saumaa ei tarvitse avata ja saumavara on 7 mm kaikissa saumoissa.

9. Apuliimaa vuorista lukon yläreunan lyhyiltä sivuilta saumavarat nurjalle.

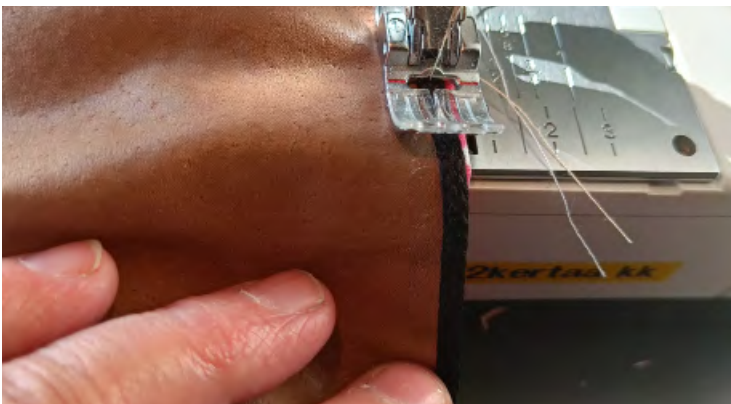
Pujota vuori nahkalaukun sisälle nurjat puolet vastaikkain. Yhdistä vuori ja päällinen toisiinsa liimaamalla. Ole erityisen tarkka saranakulmissa; ne ovat ainoat osat jotka jäävät lukon alta näkyviin.

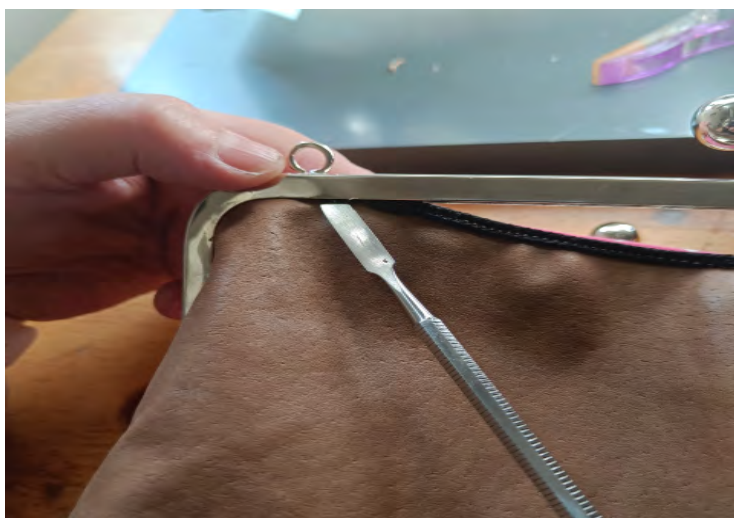

Lukon kiinnitys ja viimeistely

10. Ompele laukun yläreunaan nyöri joko suoralla ompeleella tai siksakkia apuna käyttäen. Nyöri helpottaa pussukan liimausta kehukseen ja varmistaa, että kehys istuu pussukassa napakasti.

11. Pursota liimaa kapeana nauhana lukkokehysten uraan. Odota n. minuutti ja aloita sitten lukon kiinnittäminen laukun uraan. Pujota reunat lukon uraan esim. spatulaa, kapeaa ruuvimeisseliä tai pinsettejä apuna käyttäen.

12. Kun kehys on paikoillaan, tarkista vielä että se on kohdallaan, kulmat paikoillaan ja molemmat puolet symmetriset. Anna liimauksen kuivua.

13. Kun liimaus on kuivunut purista kehys kiinni reunoistaan varovasti. Tämä pitää tehdä napakasti, mutta varovasti, ettei lukon toimintamekanismi mene piloille. Käytä apuna esim. Korupihtejä tai pehmustettua pikku vasaraa. Kohdistaisku ja/tai pihdillä puristus kehyksen avonaiseen reunaan, ei koko kehyksen alalle.

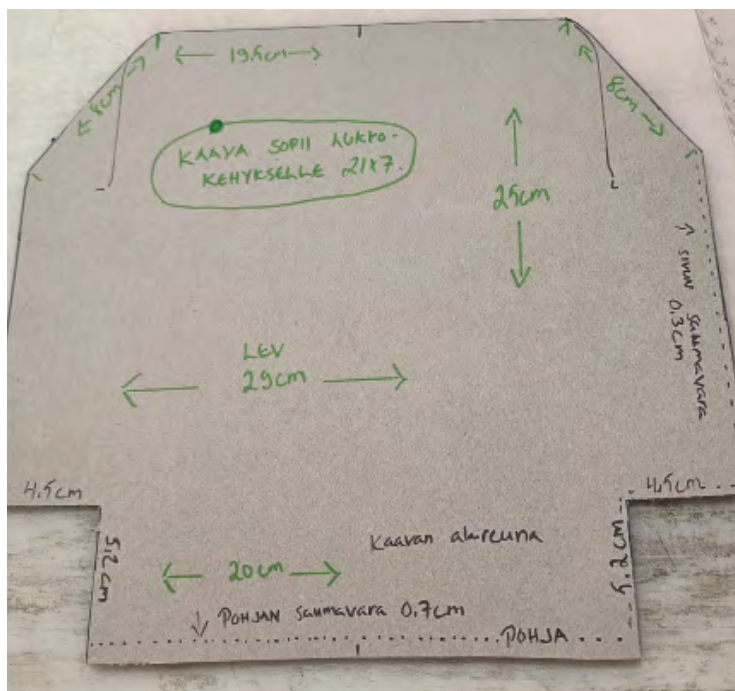

14. Lisää laukkuusi haluamasi hihna. Nyt on muodikasta käyttää nahkalaukuissakin leveää tekstiiliremmistä valmistettua hihnaa.

Nyt laukkuusi on valmis.

Satu Puustisen metallikehyslaukun kaavaohje

Tallukkaat ilman lestiä

Tee kaava jalan mukaan. Vuoraa jalka, jossa sukka, elmukelmulla. Laita päälle teippiä. Irrota jalasta varovasti.

Siirrä teippikaava kaavapahville.
Lisää saumavarat: Alaosaan 2 cm.

Leikkaa palat kankaasta. Näissä tallukkaissa kangas on che-
nillea, joka on valmistettu vanhoista kangastilkuista. Tässä
kankaassa on neljä eri kerrosta.
Vuorikangas on ylijäämäflanellia.

Ompele päällyskappaleiden takasaumat kiinni nurjalta puolelta. Tee samoin myös vuorikankaasta leikatuilla paloille.

Ompele vuorikangas päälliseen kiinni nurjat puolet ulospäin. Jätä jalan kärki vielä ompelematta. Näissä tallukkaissa kärjestä avoimeksi jätettiin n. 11 cm.

Käännä työ ympäri ja ompele reunaan ommel.

Ompele kuvioita ns. täyttöompeleita, mikäli haluat. Se ”vahvistaa” päällystä. Tässä työssä ei näitä täyttöompeleita tehty kuin kantaan.

Kantapään kohta kannattaa vahvistaa. Tässä työssä vuorin ja päällisen väliin laitettiin kierrätysnahkasta kovike. Se liimattiin ja ommeltiin kiinni päällykseen. Mikäli teet kovikkeen, muista ohentaa reunat huolella.

Ompele kärki kiinni. Muista: et halua isoja saumavaroja varpaitasi vasten.

Tässä työssä kärki ommeltiin kiinni näin:

Ensin päällys. Saumavarat tulivat nurjalle puolelle. Saumavarat avattiin huolella ja harsittiin muutamalla pistolla auki. Sitten nurjalle puolelle vuoren saumat (ei varpaita vasten).

Lopuksi ommeltiin päällys ja vuori yhteen ompeleilla, jotka pitävät avatut saumat paikoillaan. Tämä oli mahdollista, koska ompeleet piiloutuivat kankaaseen.

Sommittele sirkoille sopivat paikat. Kiinnitä sirkat.

Tee iltti haluamallasi tavalla. Varmista, että se on sopivan mittainen ja riittävän leveä.

Ompele se kiinni käsin vuoriin. Tässä työssä se ommeltiin kiinni koneella, koska ommel piiloutuu kankaaseen.

Valmista välipohja. Tässä työssä välipohja tehtiin moninkertaisesta ylijäämäflanellista. Samalla välipohjaan valmistettiin myös pieni korko.

Ompele palat kiinni toisiinsa. Tee täyttöompeleita, jotta pohja ”jäykistyy”.

Laita nauhat tallukkaisiisi.

Asettele välipohja oikealle kohdalleen siten, että neuloksen saumavarat tulevat välipohjan alle. Käytä nuppineuloja tai apuliimaa neulos pohjaan. Ompele käsin huolella päällyys pohjaan kiinni ensin välipohjan reunasta siten, että 2 cm saumavara jää vapaana liepeeksi.

Ompele lieve siististi kiinni välipohjaan. Tässä työssä välipohja täytettiin tasaiseksi ohuella huovalla. Tämä liimattiin välipohjaan kiinni.

Tässä työssä pohja ja pieni korko rakennettiin evasta ja ohuesta pohjakumista, mutta pohjan voi valmistaa myös paksusta huovasta ja ommella sen käsin kiinni neulokseen.

Pohjapalat liimattiin kiinni kontaktiliimalla kaksinkertaisella liimauksella. Osat karhennettiin ja halogenoitiin ennen liimausta. Reunat tasoitettiin katkokelaveitsellä.

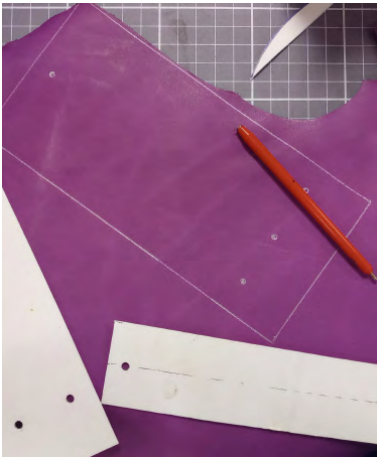
Valmis!

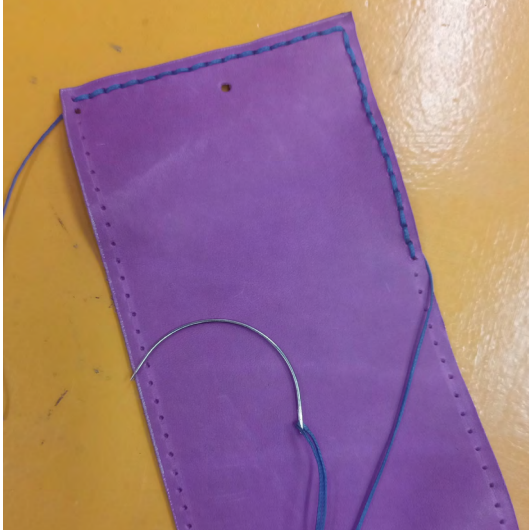
Tallukkaat valmisti Tuija Teräväinen ohjeiden mukaan. Tallukkaissa sisällä on ortopediset pohjat. Harmiksemme osa kuvista katosi verkon syövereihin. Pahoittelemme kuvien vähyyttä.

Nepparikukkaro

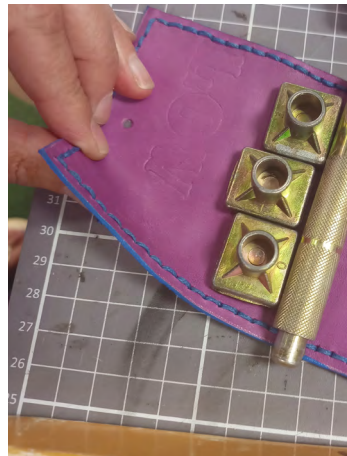
1. Valitse sopivat materiaalit.
2. Piirrä kaavat pahville. (Katso kaavan ohje lopusta.)
3. Piirrä hopeakynällä nahkaan kaava. Muista merkitä myös reikien paikat.
4. Leikkaa katkokelaveitsellä palat nahkasta.
5. Lävistä niittejä ja nepparia varten reiät sopivalla työkalulla.

6. Mikäli haluat ommella koristeompeleen, rei'itä ompelua varten sopivin ja tasaisin välein reiät naskalilla tai reikähaarukalla. Tee ne 5 mm päähän reunoista. Ompele vahalangalla.

7. Käsittele reunat reunan viimeistelyaineella ja hinkkaa puupalikalla siistiksi. Voit myös maalata reunat.

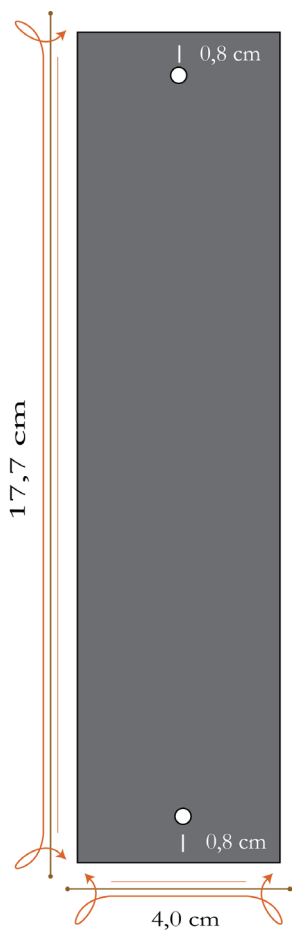
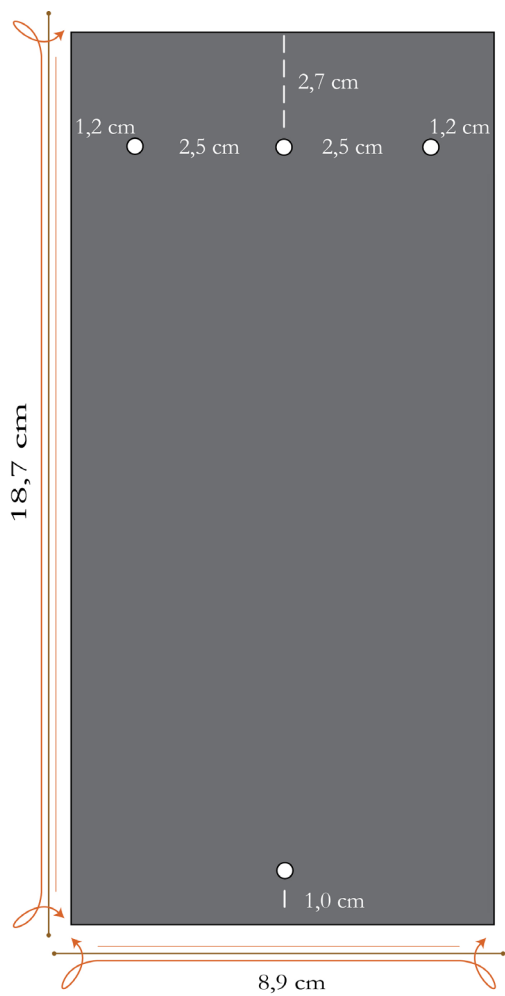
8. Kiinnitä neppari ja lopulta kiinnitä palat niiteillä toisiinsa.

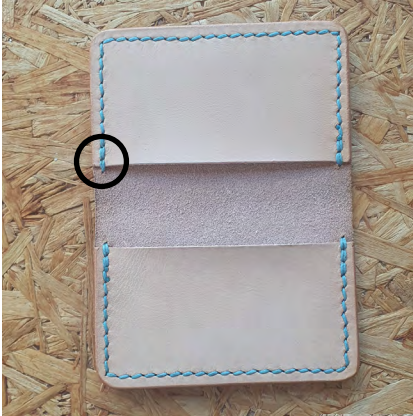

Nepparikukkaron kaavaohje

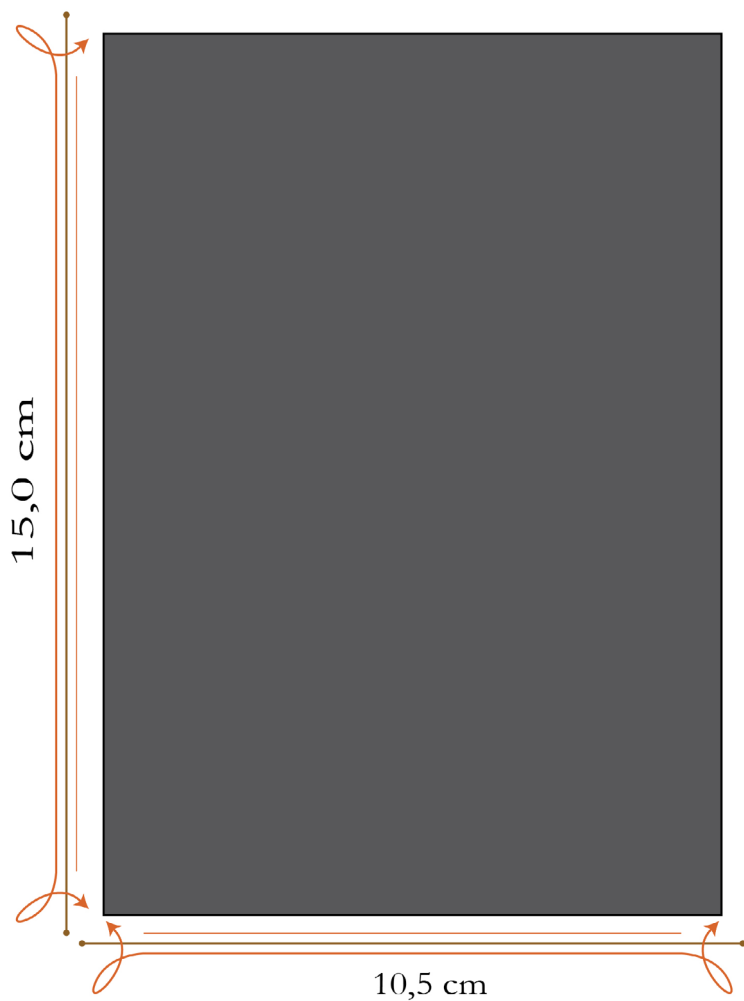

Korttikotelo

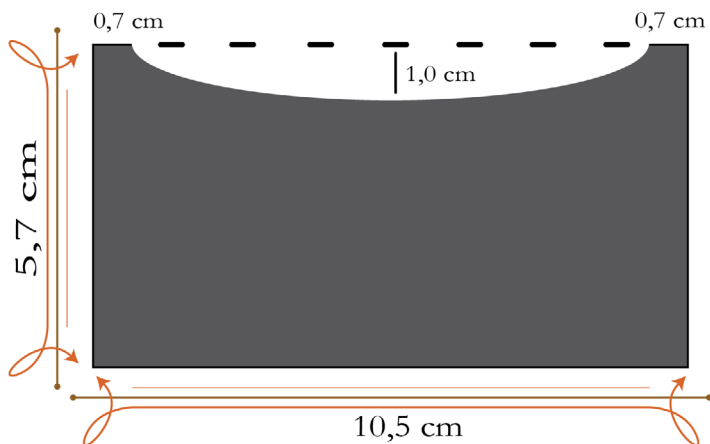
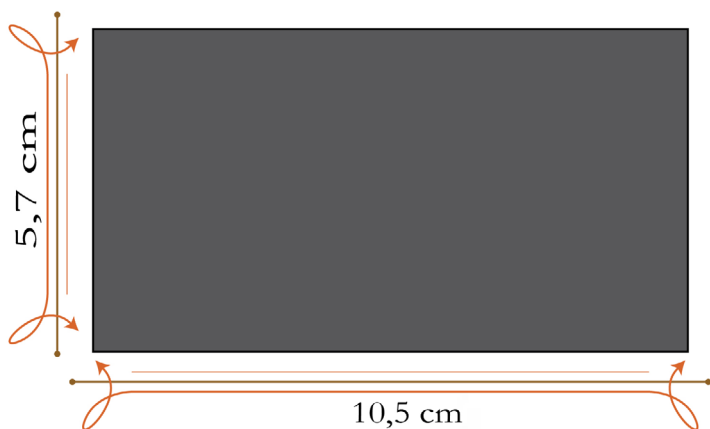
1. Piirrä kaavat pahville. Halutessasi pyöristä kulmat.
(Katso kaavan ohje lopusta.)
2. Piirrä kaavat hopeakynällä sopivalle nahkalle.
3. Voit halutessasi apuliimata ”korttipalat” selkämykseen kiinni.
4. Tee ompelua varten reiät sopivin välein kuvan mukaisesti 5mm päästä reunasta reikähaarukalla tai naskalilla. Ompele. Huomaa, että ompelet korttipalojen yli.
5. Käsittele reunat reunan viimeistelytuotteella ja hio puupalikalla. Voit myös maalata reunat.

Korttikotelon kaavaohje osa 1

Korttikotelon kaavaohje osa 2

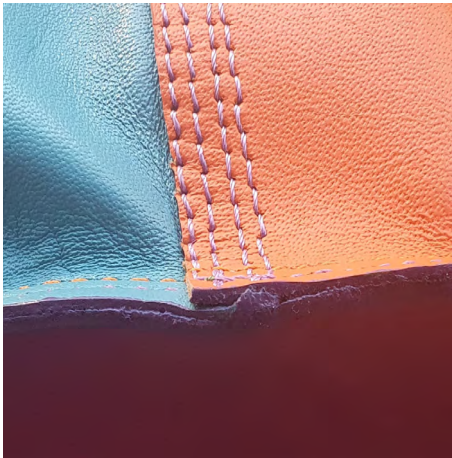
Kassi

1. Piirrä kaavat pahville.
(Katso kaavan ohje lopusta.)
2. Piirrä laukun runko kahdesti hopeakynällä sopivalle nahkalle.
3. Ohenna allemenevää sivusauman reunaa 0,8 cm leveydeltä, mikäli nahka on paksua.
4. Apuliimaa sivusaumat. Toinen sivusauma menee toisen alle 0,8 cm.
5. Ompele käsin tai koneella. Tee useampi tikkirivi.

6. Apuliimaa pohja valmistamaasi kassin osaan. Ompele sauma ulospäin. Ompele kaksi tikkiriviä.

Huom! Jos ompelet käsin, tee reiät tasaisin välein naskalilla tai reikähaarukalla.

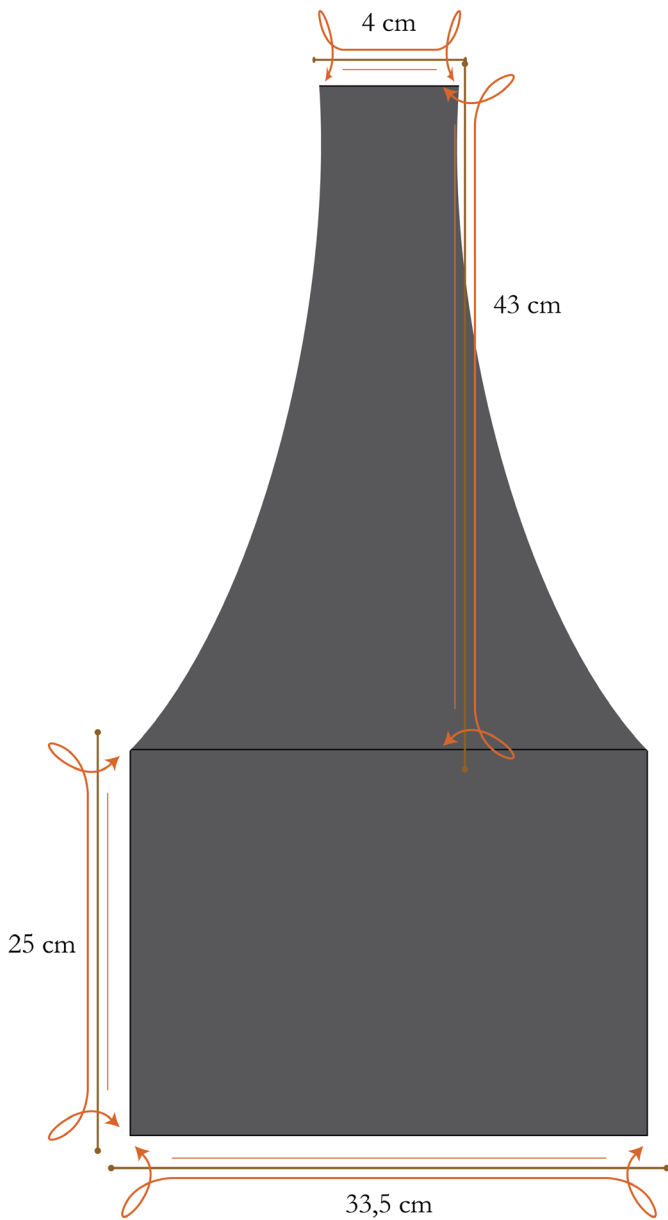

7. Ohenna olkahihnan toisiinsa yhdistyvät päädyt, mikäli nahka on paksua.

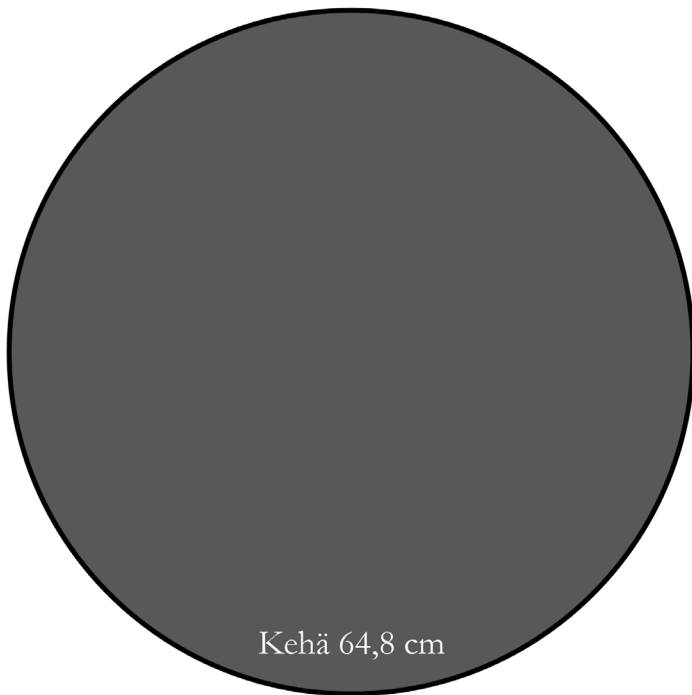
8. Apuliimaa kassin olkahihna. Allemeno 5 cm.

9. Ompele yhtymiskohta neliönmuotoiseksi. Näin palat kiinnittyvät toisiinsa kestävästi.

Kassi kaavaohje osa 1

Kassi kaavaohje
osa 2

Satumaiset Suutarit koostuu kolmesta osiosta

Kirjan ensimmäinen osa,

Tarunhohtoisia tarinoita, pitää sisällään kuuden suomalaisen suutarin tarinat ja sukeltaa kansansatujen maailmaan tarkastellen, miten kengät liittyvät satuihin ja mitä kengät eri saduissa ovet merkinneet.

Kirjan toisessa osassa,

ollaan Korjaushommissa. Tämä osio on erityisesti omistettu suutariopiskelijoille, jotta heidän taipaleensa korjaustöitä opetellessa olisi osin kansien välissä. Osio kiinnostanee myös korjaustöistä kiinnostuneita. Tämä osio täydentyy tulevassa opiskelijan perehdytysvinkeillä.

Kirjan kolmannessa osiossa,

Jokaisenoikeuksia, kutsutaan vasta-alkajia kokeilemaan yksinkertaisia nahkatöitä.

Luovuus kuuluu kaikille!

Satumaiset Suutarit -kirja täydentyy tulevaisuudessa liimakengän valmistusohjeilla.

Susanna Ruuhilahti & Ville Hasala

Satumaiset Suutarit